A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet
1.4 Szakterület	Kultúratudományok (Studii culturale)
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Néprajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		LLC1123 Antropológia I. Bevezetés a kulturális és szociális antropológiába					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Könczei Csilla			
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Szabó Á. Töhötöm			
2.4 Tanulmányi év		2.5 Félév	I.	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö A

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					50
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					43
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					

3.7 Egyéni munka össz-óraszáma	119
3.8 A félév össz-óraszáma	175
3.9 Kreditszám	7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak) infrastruktúra (pl. szemináriumterem, vetítő, laptop stb.), a szemináriumon való részvétel

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem.

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	**C1.1.** A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása **C2.1**: a különböző kulturális tények és jelenségek elemzéséhez szükséges alapfogalmak, elméletek és módszerek ismerete és alkalmazása **C2.4**: kulturális tények elemzésében érvényesíthető szempontok előnyeinek és hátrányainak felmérése megfelelő kritériumok alkalmazásával **C1.5.** Egy társadalom-, kulturatudományi fogalom interdiszciplináris elemzése

Általános kompetenciák	**C.1.** A kialakított fogalmi és a módszertani apparátus használata a különböző humán- és társadalomtudományokban **C.2.** A kulturális alkotások (művészi, nyilvános diszkurzusok, tömegkultúra, szubkultúra, csoportkultúra) komplex elemzése **C.3.** Szaktudás átadása szóban, írásban, elektronikus médiumban a képzés nyelvén és egy nemzetközi idegen nyelven. **C.4.** A kulturális jelenségek azonosítása, elemzése, osztályozása lokális, regionális, nemzeti és globális kontextusban

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A kurzus célja a hallgatók bevezetése a klasszikus és a kortárs antropológia főbb témáiba. Az egyes témák a kultúrához és a társadalomhoz kapcsolódó kérdéseket érintik, majd az emberiség társadalmi fejlődését és kulturális átalakulásait vázolják fel röviden. Az előadás nem monologikus, hanem interaktív, a diákokkal való beszélgetés formáját követi, azzal a céllal, hogy az antropológiai megközelítést saját életükre tudják vonatkoztatni és alkalmazni.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A kulturális és szociális antropológia elhelyezése a társtudományok között, belső szerkezetének ismertetése • A kultúra fogalmának és a szimbolikus gondolkodásnak valamint viselkedésnek értelmezése, azok hétköznapokra való vonatkoztatása • Az egyén és társadalom viszonyának, a társadalom felépítésének, a társadalmi interakcióknak az értelmezése • A kultúra kialakulásának, a hosszútávú társadalomfejlődés főbb irányainak a megismerése • A főbb kultúra- és társadalommagyarázó antropológiai elméletek elemi szintű megismerése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés: Mi az antropológia? Az antropológia tárgya, szerkezeti felépítése, kapcsolata más tudományokkal, módszertani sajátosságai	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Az antropológiai megismerésről Mi a tudás? A megfigyelő szerepe. A megismerő én. A szelekció. Az általánosítás. A tudományos megismerésről. A törvényektől a modellekig	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A kultúra A szimbolikus gondolkodás, a szimbolikus viselkedés. A társadalmi jel. A konvenció	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A normák és a valós társadalmi élet Reprezentáció és társadalmi viselkedés. Kulturális kategóriák. Kultúra és személyiség. Azonosságok és különbözőségek az emberi közösségknél. Az etikus és emikus megközelítés	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Az egyén, mint társadalmi lény Társadalmi szerepek, státusok. A személyközi interakció	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A társadalom felépítése A társadalmi csoportok, intézmények. A társadalmi rétegződés, a társadalmi egyenlőtlenség, a kulturális nembeli különbözőségek	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Rokonsági rendszerek A leszármazás. A házasság intézménye	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A társadalom politikai szerveződése Hatalmi struktúrák. Centralizált és decentralizált politikai rendszerek	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Gazdasági rendszerek Termelési, elosztási módok	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A kultúra és a társadalom kialakulása és fejlődése Az emberré válás folyamata, korszakolása, a legfontosabb emberi biológiai vonások kialakulása, az első kulturális innovációk, a modern ember megjelenése és tulajdonságai. A társadalom evolúcióját befolyásoló ökológiai és emberi tényezők	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Az első civilizációk, a város és az állam megjelenése Az első modern emberek életmódja, az ember elterjedése a Földön. Az élelemtermelésre való áttérés és annak velejárói	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	

A törzsi társadalmak antropológiája Gazdasági adaptációs stratégiák a törzsi társadalmakban: a gyűjtögető, vadászó-halászó életmód, a hortikulturalizmus, a pásztortársadalmak életmódja. Kortárs példák. A kortárs példák történelmi múltba való visszavetítésének módszertani problémái. A törzsi társadalom társadalmi szerkezete. A törzsi világ magyarázataira szolgáló főbb elméleti típusok: a mozaik elmélet, a létra elmélet és a regionális rendszerekről szóló elmélet	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A globális társadalom antropológiája A társadalmak integrálódása, a gyarmatositás antropológiája. A globalizáció, a neokolonializmus, a jelenkor komplex társadalmainak antropológiai magyarázatai	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Konklúziók, vizsgára való felkészülés	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	

Könyvészet

Kötelező szakirodalom

BARLEY, Nigel
2006 *Egy zöldfülű antropológus kalandjai. Feljegyzések a sárkunyhóból.* Typotex, Budapest
BLOEM, Marion
1995 Látom, látom, amit te nem. *Magyar Lettre Internationale*. ősz, 24–25.
BODROGI Tibor: Társadalom (részletek)
Elektronikus kiadás: http://mek.niif.hu/04600/04682/html/mestersegek0002.html (2012. január)
CLIFFORD, James: Utazó kultúrák. Karádi Éva fordítása. Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár
http://terebess.hu/keletkultinfo/clifford.html (2012. január)
ERIKSEN, Thomas Hylland
2006 *Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálantropológiába*. Gondolat Kiadó, Budapest
GEERTZ, Clifford
1994 *Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások.* Századvég Kiadó Budapest
Hollós Marida
1995 *Bevezetés a kulturális antropológiába.* Szimbiózis (5).
Elektronikus kiadás: http://users.atw.hu/de-levpsz2-2010/fajlok/kultantr/bevezet_s.pdf (2012. január)
LÉVI-STRAUSS, Claude
1979 *Szomorú trópusok.* Európa Könyvkiadó, Budapest
SÁRKÁNY Mihály
2000 *Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában.* L'Harmattan
WOLF, Eric R.
1995 *Európa és a történelem nélküli népek.* Budapest

Ajánlott szakirodalom (áttekintésre kötelező)

Agar, Michael H.
1980 *An Informal Introduction to Ethnography.* New York
B. Cole, Jonetta
1988 *Anthropology For The Nineties.* The Free Press, New York
Eriksen, Thomas Hylland
2004 *What is Anthropology?* Pluto Press, London
Hendry, Joy
2008 *An introduction to social anthropology. Sharing our worlds.* 2nd edition, Palgrave
Hiebert G. Paul
1976 *Cultural Anthropology*, J. B. Lippincott Company Macmillan, New York
Keesing, Roger M.
1981 *Cultural Anthropology. A Contemporary Perspective.* HRW International Editions
Mihăilescu, Vintilă
2007 *Antropologie. Cinci introduceri.* Polirom
Introducere in antropologie. Suport de curs
http://www.politice.ro/proiecte/antro_an2.pdf
Thomas, Herbert
1995 *The First Humans.* The Search for Our Origins. New Horizons, London

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Szövegolvasás: a kulturális megismerés, a kultúra játékszabályai, egymás megértése. Szokások, szabályok, ezek találkozása	Szövegelemzés, kérdések, vita	
Antropológia: kölcsönös megismerés és egymás tanulása	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Egyén és társadalom	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Párkapcsolat, család, társadalom	Bemutatás a szöveg alapján,	

	kérdések, vita	
Leszármazás, rokonság, család, férfi, nő	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
A társadalom politikai szerveződése	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Csere és reciprocitás, gazdasági szférák és a pénz szerepe	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Gazdaság, piac, pénz és (gyarmati) adminisztráció	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
A társadalmak integrációja, gyarmatosítás és antropológia	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
A társadalmak globalizálódása	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Közeli terepek? Az antropológia új helyei	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
A szocializmus és a posztszocializmus antropológiája	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Kolonializmus, posztkolonializmus, orientalizmus és a Kelet-Nyugat lejtő	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	
Az antropológia helye: befejező beszélgetés	Bemutatás a szöveg alapján, kérdések, vita	

Könyvészet

BARLEY, Nigel: Egy zöldfülű antropológus kalandjai. Feljegyzések a sárkunyhóból. Typotex, Budapest, 2006.
CAGLAR, Ayse C.: *Törökök Berlinben: társadalmi kirekesztés és mobilitási stratégiák*. Replika 38. 1999. december, 121–137.
COUNTS, David: *Túl sok a banán, nincs elég ananász, és görögdinnye egyáltalán nincs: három lecke a kölcsönösségről*. (Too Many Bananas, Not Enough Pineapples, and No Watermelon at All: Three Object Lessons in Living With Reciprocity. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 77–81.)
ERIKSEN, Thomas Hylland: *Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálantropológiába*. Gondolat Kiadó, Budapest. 2006.
HANNERZ, Ulf: A világvárosok szerepe a kultúrában. Replika 38. 1999. december, 91–105.
HARRIS, Marvin: *Élet főnökök nélkül*. (Life Without Chiefs. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 81–86.).
GOLDSTEIN, Melvyn C.: *Amikor a fivérek egy feleségen osztoznak*. (When Brothers Share a Wife. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 99–102.)
LEE, Richard Borshay: *Karácsonyi lakoma a Kalahári sivatagban*. (Eating Christmas in the Kalahari. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 28–32.)
LÉVI-STRAUSS, Claude: Szomorú trópusok. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1979.
SAITOTI, Tepilit Ole: *Egy maszáj harcos beavatása*. (The Initiation of a Maasai Warrior. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 172–176.)
SHOSTAK, Marjorie: *Egy !kung asszony visszaemlékezése a leánykorára*. (Memories of a !Kung Girlhood. In: Elvio Angeloni ed. *Anthropology 94/95,* The Dushkin Publishing Group, 1994. 94–98.)
TROC, Gabriel: *A blokkok mögött, avagy a munkásnegyedek jelenlegi állapotáról*. WEB, 2003. május, 9–13.

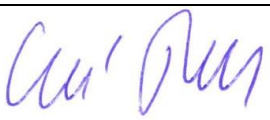
9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

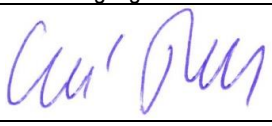
- A tantárgy összhangban van a miskolci, pécsi, budapesti egyetemeken tanított, hasonló tematikájú tantárgyak tartalmával, ugyanakkor arra is figyel, hogy olyan általános elemzési képességeket adjon át a diákoknak, amit később is tudnak hasznosítani

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az ismertetett alapfogalmak helyes értelmezése, saját társadalmunkra való vonatkoztatásának a készsége	Az évközben írásban benyújtott és szóban bemutatott terepjegyzetek kiértékelése alapján.	30%
	Anyagismeret	Az évvégi szóbeli vizsga eredménye alapján.	30%
10.5 Szeminárium / Labor	A tananyag ismerete	Vizsga	20%
	Feladatok megoldása a félév során	A diákok munkájának a nyomon követése	20%

10.6 Minimális követelmények
• Az alapfogalmak elsajátítása • Egyes kulturális és társadalmi jelenségek értelmezésének és elemzésének a képessége • Egyes kulturális és társadalmi jelenségek hétköznapokra vonatkoztatása

Data completării Kitöltés dátuma	**Semnătura titularului de curs** Előadás felelősének aláírása	**Semnătura titularului de seminar** Szeminárium felelősének aláírása	**Semnătura titularului de curs practic** Gyakorlati szem. felelősének aláírása
2020.04.09.			

Data avizării în departament Intézeti jóváhagyás dátuma	**Semnătura Directorului de Departament** Intézetigazgató aláírása
2020.04.16.	

Data avizării la Decanat Dékáni jóváhagyás dátuma	**Semnătura Prodecanului responsabil** Felelős dékánhelyettes aláírása	**Ştampila facultăţii** Egyetem pecsétje
2020.04.30.	